

Estratègies i polítiques culturals rurals a Noruega

Published by [Interacció](#) [1] on 22/09/2016 - 15:11 | Last modification: 05/02/2026 - 15:11

DEBAT 16

[Hans Kjetil Lysgård](#) | [2] [Journal of Rural Studies](#) [3]

En els darrers anys s'ha començat a produir, tant al context europeu com l'anglosaxó (Estats Units, Canadà i Austràlia), força literatura científica sobre les **estratègies de desenvolupament rural basades en la cultura**, tal i com es va fer durant els anys 80 i especialment els 90 amb les ciutats.

Als estudis i assajos sobre el paper de la cultura en el desenvolupament del entorns urbans es debatia sobre el paper que podia tenir la cultura, i els sectors econòmics que hi estan relacionats, en la transformació de les ciutats industrials en noves urbs postindustrials. Per la seva banda, **la recent literatura sobre els entorns rurals s'ha centrat en l'evolució d'una economia basada en l'agricultura i la manufactura cap a un model que gira entorn del sector serveis**, i en el canvi d'una cultura fins llavors orientada en la producció per una cultura de consum.

A «The actually existing cultural policy and culture-led strategies of rural places and small towns», **el professor Kjetil Lysgård repassa la literatura sobre les polítiques culturals en els entorns rurals, presenta quatre estudis de cas sobre petits municipis noruecs** i proposa algunes hipòtesis per explicar els diferents comportaments d'institucions i ciutadans en relació a la cultura i les polítiques culturals en entorns rurals.

Ens recorda l'autor, que **bona part de l'acadèmia ha relacionat històricament el rol de la cultura als entorns rurals amb fenòmens com l'artesania i els festivals culturals**, amb el focus posat en els elements simbòlics. Més recentment, aquest focus s'ha desplaçat cap als vincles que es donen entre les economies creatives i el desenvolupament rural. Segons Lysgård, **conviu dues visions contradictòries però complementàries entre els investigadors; la primera es pregunta quin és l'impacte de factors com la proximitat o la llunyania respecte als centres urbans** o la marginalitat sobrevinguda d'alguns entorns rurals sobre les emergents indústries creatives rurals; **l'altra senyala el creixent interès que genera el món rural i què es visualitza en fenòmens com el neoruralisme** (tant el que té una arrel més política o espiritual com l'emprenedor) o l'emergent turisme rural.

Segons l'autor, aquesta recerca té **una gran mancança: no li presta gens d'atenció a les polítiques culturals rurals**, tant importants en la construcció de la identitat cultural, la cohesió social, la participació política, l'ensenyament o el benestar general.

Durant dècades, com ha succeït a Catalunya- els municipis noruecs, els grans i els petits, van dedicar recursos econòmics i humans a les polítiques culturals, invertint tant en infraestructures com en serveis. Contradient el què a priori podria semblar lògic, aquest desenvolupament cultural no va ser un fenomen principalment urbà. Per posar un parell d'exemples: En termes d'inversió, **només els municipis més grans del país feien una despesa en cultura per càpita més alta que els més petits dels municipis rurals**; i si ens fixem en l'activitat i el dinamisme cultural, mesurant el nombre total d'activitats culturals i l'assistència a aquestes, els quatre primers municipis de la llista són rurals. Un altre factor que ens parla de la vitalitat cultural dels municipis

petits, és el fet que siguin els que estan recuperant els nivells de despesa cultural anteriors a la crisi.

Com dèiem abans, la relació entre la cultura i **el desenvolupament econòmic ha estat un tema recurrent a la literatura sobre polítiques culturals** en les darreres dècades. El discurs hegemònic s'ha centrat en tres aspectes **principalment**: 1) **El primer són** els processos socioculturals interns d'una ciutat i **com aquests contribueixen a revitalitzar la vida cultural d'una ciutat i a crear un relat urbà** construint espais col·lectius que reforcin la identitat dels seus veïns. 2) **La segona estratègia** està interessada en **utilitzar la cultura per augmentar l'atractiu de la ciutat** i atraure inversors, turistes, emprenedors, etc., i **la tercera estratègia 3) està interessada en l'emprenedoria**, la producció i circulació de productes culturals.

Aquest discurs és útil per als petits municipis rurals? Es pot aplicar directament amb èxit?

Lysgård justifica la seva resposta negativa apuntant que **les polítiques públiques no son mòbils i transposables**. És un fet que els responsables polítics, i tots els grups que participen en el procés d'elaboració de polítiques públiques, s'influencien per les polítiques considerades exitoses, però aquest procés és dinàmic, hi intervien molts actors i el producte final, normalment no s'assembla massa a l'inicial. Tot i això, la realitat ens indica **que moltes polítiques culturals implementades en entorns rurals s'han copiat dels originals urbans sense reconstruir-se** adaptades als seus nous entorns sociodemogràfics, geogràfics o econòmics generant greus fracassos.

L'autor proposa utilitzar l'economia política de la cultura –que té en compte elements discursius i materials- per entendre aquest necessari procés de reformulació i adaptació de polítiques generades en entorns urbans i centrals a entorns rurals i perifèrics. Aquesta aproximació considera que per entendre els canvis que es donen en les polítiques culturals cal tenir en compte tant els **factors històrics i la tradició política** (path dependency) **com les institucions** i els altres actors implicats.

La política local es pot entendre com una activitat que vol regular i organitzar la vida social d'un municipi intervenint sobre l'economia, les relacions socials i en certa mesura sobre la privacitat, ens diu l'autor. Històricament la política municipal noruega ha estat centrada en la implementació de polítiques de benestar social i serveis públics que formaven part d'estratègies nacionals i **si ara es vol canviar aquest model a nivell local, cal estudiar molt bé com s'ha fet això a altres entorns**.

La segona part de l'article presenta breument quatre estudis de cas realitzats seguint aquesta metodologia sobre petits municipis del sud de Noruega. Els dos primers, **Valle i Bykle**, són municipis d'uns 1.000 habitants força dispersos en el territori i situats en una àrea muntanyenca on s'hi troben segones residències i abunda el turisme d'hivern. **Kvinesdal i Flakkerfjord** per la seva banda són força més grans (6.000 i 9.000 habitants) i es situen molt a prop de la costa.

La investigació detecta que les polítiques culturals d'aquests municipis han estat i, encara avui en dia, estan bàsicament centrades en la provisió d'infraestructures i serveis culturals bàsics i en la implementació de polítiques de foment de l'activitat cultural. La premissa bàsica és que **la cultura forma i entreté a les persones i contribueix a desenvolupar el capital social**, i aquest enforteix els vincles entre els ciutadans i crea sentit de comunitat.

Un element que sorprèn als investigadors és el fet que els elements vinculats a les economies creatives (noves professions creatives, nous mitjans audiovisuals, màrqueting, comunicació, etc.), tot i estar constantment a les agendes mediàtiques, polítiques i socials, no són centrals a les polítiques culturals dels municipis.

El que sí que **es detecta a les estratègies culturals dels municipis és una voluntat de millorar la seva imatge**, però el seu primer objectiu és emfatitzar el desig de viure als pobles. El que pretenen, és fer més atractius els pobles **pels que ja hi viuen**, pels que varen haver de marxar, els que viuen a prop i evidentment també pels emprenedors, els turistes, etc. El que resulta curiós, segons l'autor, és observar com són els projectes de cooperació intermunicipal –on la influència d'actors polítics externs és molt més forta– els que fan servir més freqüentment els termes “indústries culturals” o “classe creativa”.

Hans Kjetil Lysgård «The 'actually existing' cultural policy and culture-led strategies of rural places and small towns» [Journal of Rural Studies](#) [3], Vol 44, (April 2016), p. 1-11 Us el podeu descarregar [aquí](#) [4].

[Inicieu sessió](#) [5] o [registreu-vos](#) [6] per a enviar comentaris

Tags: desenvolupament territorial

Tags: cultura i sostenibilitat

Tags: governança cultural

- [7]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/CIDOC/blogs/2016/09/22/estrategies-politiques-culturals-rurals-noruega>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <http://www.uia.no/en/kk/profile/hanskl>

[3] <http://www.sciencedirect.com/science/journal/07430167>

[4] http://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/actually_existing.pdf

[5] <http://interaccio.diba.cat/>

[6] <http://interaccio.diba.cat/form/alta-comunitat>

[7] <https://interaccio.diba.cat/node/6686>